

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—. — Poštno-čkovni
račun 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon interurban 113.

Cena inseratov: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrt strani
Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—,
1/16 str. Din 125.—, Mali ogle-
si vsaka beseda Din 1.20.

Zbor kmetov.

Delegati več kot 250 krajevnih kmet-
skih zvez so napolnili veliko zboroval-
no dvorano do zadnjega kotička. Po-
sebnost v lepem številu so se udeležili
občnega zbora Korošci in Prekmurci.
Gospoda bana je zastopal okrožni in-
špektor gospod dr. Schaubach; zboro-
vanja sta se udeležila oba sreska na-
čelnika gg. dr. Ipavc in dr. Hacin, ma-
riborski župan gospod dr. Juvan ter
predsednik Prosvetne zveze gospod dr.
Hohnjec.

Načelnik Kmetске zveze gospod Šer-
binek je v otvoritveni besedi pov-
darjal: S ponosom in radostjo konsta-
tiram, da je v Kmetiski zvezi organizi-
ranih na tisoče in tisoče kmetov; toda
nekaj jih še stoji izven naše organiza-
cije, bodisi radi brezbrčnosti, bodisi iz
drugih razlogov. Vse te pozivljamo na
sodelovanje v naše vrste, kajti semkaj
spada vsak pošten Jugoslovan na se-
veru naše države brez ozira na svojo
politično pripadnost v preteklosti. Čim
številnejši smo in čim bolj vzajemno
delamo za naše stanovske cilje, tem
večji in tem sigurnejši bo uspeh v do-
bro nam in naši jugoslovanski domo-
vini.

Tajnik Kranjc prečita došle pozdra-
ve: gospoda ministra na razpoloženju
dr. Korošca, Češkoslovaške Kmetске
zveze v Brnu ter Jugoslovanske Kmet-
ske zveze v Ljubljani.

Nato gospod minister v pokoju Ivan
Vesenjak predlaga udanostno izjavo
Njegovemu Veličanstvu kralju Alek-
sandru I. ter pozdrave gospodu pred-
sedniku ministrskega sveta Petru Živ-
koviču, ministru za poljedelstvo gosp.
Stanku Šibeniku in gospodu ministrs-
kemu predsedniku v pokoju dr. Anto-
nu Korošcu ter Čehoslovaški Kmetiski
zvezi.

Zastopnik bana gospod okrožni in-
špektor dr. Schaubach je v jedrnatem,
pristranem nagovoru opozoril na važ-
nost stanovsko-strokovne organizacije
kmetскеga stanu ter izrazil svoje za-
dovoljstvo nad stvarnim programom
občnega zbora.

Tajnik Kranjc poda tajniško po-
ročilo o delu Kmetске zveze v pr-
vem poslovnem letu. Kmetiska zveza
je v notem spomenic in z osebnimi in-
tervencijami zopet in zopet opozarjala o-
srednjo vladu in bansko upravo na vse
razne težave, ki tlačijo zlasti zdaj kme-

ta: bremena občin, potrebe glede cest
in vod, posameznih panog kmetijstva,
carinske, davčne ter upravne zadeve.

Uspehi.

prizadevanj Kmetске zveze so sledeči:

1. Ukinjena je do 200 litrov mesečno
trošarina na vino, ki ga vinogradnik iz
druge občine spravi domov.

2. Dobili smo gozdarsko šolo v Mari-
boru, ki jo je ustanovil naš gospod dr.
Korošec.

3. Izvrševati se je začel naš ponovni
predlog, da vojaštvo in druge javne u-
stanove nabavljajo svoje življenjske
potrebščine potom kmetскеga zadru-
ništva: naše vojaštvo je na podlagi na-
ših informacij kupilo okroglo 2000 hi-
vina v naši banovini od naših zadrug;
državne ustanove so začele kupovati
tudi druge potrebščine, kakor: krom-
pir, seno in slamo direktno od kmeto-
valcev in njihovih zadrug; bližamo se
tudi uresničenju našega predloga, da
naš vojaštvo dobiva kot zajtrk mleko
namesto čaja.

4. Okrajnim cestnim odborom kakor
naslednikom bivših okrajnih zastopov
se izplača več milijonov dolžnega do-
prinosu; gospod minister dr. Šverljuga,
ki je ob priliki obiska ministrov v
Mariboru to obljubil, je obljubljeno že
tudi podpisal.

5. Živinorejski fond, nabran na oze-
mju okrožnega inšpektorata maribor-
skega, se bo tudi uporabil v naših kra-
jih; banovinski strokovnjak je nakupil
v inozemstvu plemenske bike, ki se po-
delijo našim krajem, kateri so prispe-
vali za živinorejski fond.

6. Naš predlog, da se razni ločeni o-
krajni odbori (cestni, kmetijski, zdrav-
stveni itd.) združijo v en sam okrajni
odbor, že prodira pri osrednji vladi.

7. Za kmetijsko zbornico, na katero
smo opozarjali v vseh spomenicah, je
ministrstvo za poljedelstvo že izdelalo
načrt ter ga razposlalo na mišljenje
banskim upravam in gospodarskim or-
ganizacijam.

Razni referati.

Nato so sledili referati:

Ivan Vesenjak: Naše kmetijstvo v sve-
tovnem gospodarstvu.

Vlado Pušenjak: Standarizacija. Vnov-
čevanje kmetijskih pridelkov.

France Jerebič: Organizacija izvoza
naših kmetijskih pridelkov.

Marko Kranjc: Kmetijska zbornica.

Na predlog gospoda ministra v pok.
Ivana Vesenjak sprejme občni zbor so-
glasno naslednje

sklepe: ✓

Na letnem občnem zboru Kmetске zveze v
Mariboru zbrani zastopniki krajevnih in o-
krajnih organizacij Kmetске zveze po temel-
jitnem razmotrivanju vzrokov in posledic iz-
redno težkega položaja slovenskega malo-
kmetijstva ugotavljamo:

I.

Splošna svetovna gospodarska kriza ima
svoj začetek in svoj višek v kmetijski krizi
in je v nekaterih panogah zadela uničujoče
naše kmetijstvo, v drugih pa ga je izredno
oslabila.

Vzroki našemu težkemu stanju so sicer pre-
težno svetovno gospodarskega značaja, ven-
dar tičijo tudi v zaostalem načinu našega pri-
dobivanja in prodaje in v naši državni in sa-
moupravni upravi. Zato se v svrhu izboljša-
nja in olajšanja našega težkega stanja obra-
čamo na tri strani in to: na našo vladu, na
druge pridobitvene sloje in stanove in tretje
na svoje stanovske tovariše.

Centralno vladu v Beogradu in banovinsko
upravo v Ljubljani prosimo, da usmeri svoje
delo za gospodarsko rešitev kmetijstva v tej
smerni kakor smo predložili to v svojih proš-
njah in spomenicah, katerih vsebino ob tej
prilici ponavljamo in vladi zopet priporoč-
mo.

Apeliramo na druge pridobitvene sloje in
stanove, posebej na industrijske in trgovske
ter obrtniške, da prilagodijo tudi svoje cen-
in svoj dobiček težkemu stanju našega kme-
tijstva in njegovi oslabiljeni kupovni moči in
to v interesu napredka in splošnega zboljša-
nja obstoječega stanja.

Svoje tovariše kmetovalce nujno opozarja-
mo, kako brezpogojno potrebna je izpopoln-
itev kmetsko-strokovne izobrazbe, preorijenta-
cija v raznih panogah in v načinu proiz-
vodnje in prodaje, vse to na podlagi društve-
ne in zadrugne vzajemnosti, da zadovoljimo
zahtevam svetovnega trga in da rešimo naš
obstane. V svrhu naše obrambe in našega
napredka pozivamo vse tudi na vstrajno in
vneto delo v Kmetiski zvezi kot stanovsko-stro-
kovni organizaciji.

II.

Standarizacija in vnovčevanje.

Kriza pri vnovčevanju mnogih vrst kmetijs-
kih pridelkov se da omiliti ali rešiti le po-
tom poglobitve pridelave in izbire in določit-
ve vrst kmet. pridelkov. Zadr. zveze naj a po-
delovanjem kmetijskih družb, kmetijskih
zbornic, kmetijskih zvez, kmetijskih šol, kme-
tijskih strokovnjakov ter specializatorov za tr-
govino izvedejo vprašanje standarizacije kme-
tijskih pridelkov.

Država ima pri tem važno nalogo pomoči
in kontrole blaga, namenjenega za izvoz. Za-
to pozivljamo vse kmetovalce, da delajo v
tem smislu, vladu pa prosimo, da izvede kon-

Najzanimivejši človek med razbojniki Štajerske: „Guzaj“. Povest o njem bo izhajala v „Slov. Gospodarju“.

trolo in štiti ter pospešuje prodajo standardiziranih pridelkov.

III.

Organizacija izvoza.

Da bo izvoz kmetijskih pridelkov tudi za malo kmetijstvo uspešen, naj se koncentriira v združništvu.

Vlado pozivamo in prosimo, da nudi našim zadrugam, ki se pečajo z izvozom kmetijskih pridelkov, največjo podporo, posebno glede potrebnih investicij in propagande v zunanjem svetu.

Pri trgovinskih pogodbah s tujimi državami, pred vsem z Avstrijo, s Čehoslovasko in s Nemčijo ter ostalimi evropskimi državami naj zagotovi naša vlada čim lažji izvoz iz te države in skuša odstraniti vse, kar je v škodo našega kmetijskega izvoza.

Našim kmetovalcem nujno priporočamo, da se oklenejo z vso vmeno svojih vinarskih, sadjarskih in drugih kmetijskih zadrug, naše združne organizatorje prosimo, da čim preje organizirajo vnovčenje in izvoz naših kmetijskih pridelkov, posebej še naše živine ter drugega blaga na zadrugni podlagi.

IV.

Kmetijsko zbornice.

Kr. vlada blagovoli čimprej izdati moderen zakon o kmetijskih zbornicah, ki bo temeljil na načelu najširše direktne tajne in proporcionalne volitve v kmetijske zbornice. Odločujočo besedo v zbornicah imajo samo izvoljeni zastopniki; strokovnjikom-namenečencem naj pripada le posvetovalna pravica. Posameznim kmetijskim zbornicam pa naj zakon omogoča najširši razmah, da bo vsaka zbornica zmožna izvršiti svoje važne naloge v skladu s stanjem kmetijstva svojega okoliša.

V.

Glede Prekmurja

apellira Kmetiska zveza na finančno oblast, da izenači zemljiški davek v Slovenski Krajini z zemljiškim davkom v Sloveniji sploh. Opozori vlado, da je v socialno gospodarskem in narodnem interesu, da se z domačini Prekmurci kolonizirajo posekani gozdovi, ki se naj spremenijo v mala posestva. Zaproši bansko upravo, da pred leti po toči poškodovanim z ozirom na padec cen odpiše, odnosno olajša plačevanje za pšenico, katero morajo v obročih odplačevati še sedaj.

Dalje so pri volitvi načelstva in preglednikov računov bili na predlog člana vodstva gospoda Ljudovika Poljanec izvoljeni naslednji gospodje:

I. Načelstvo:

1. Šerbinček Ivan, posestnik in banski svetnik, Svečina.
2. Bedjanič Andrej, kmet v Obrežu pri Središču.
3. Deželak Matevž, posestnik, Sv. Miklavž nad Laškim.
4. Falež Štefan, kmet, Orehova vas.
5. Klekl Jožef, župnik v pokoju, Črensovc.
6. Kotnik Beno, kmet, Podkraj pri Guštanju.
7. Kranjc Marko, tajnik, Maribor.
8. Dr. Leskovar Josip, odvetnik, Maribor.

9. Mihečič Alojzij, župan in banski svetnik, Celje.

10. Napetnik Matija, posestnik, Tepanjski vrh pri Konjicah.

11. Rajh Jakob, načelnik okrajnega cestnega odbora in banski svetnik v Ljutomeru.

12. Steblovnik Martin, župan in banski svetnik, Šmartno ob Paki.

13. Turk Ivan, posestnik in načelnik okrajnega cestnega odbora, Šmarje pri Jelšah.

14. Vesenjaki Ivan, minister v pokoju, član VZS, Krčevina pri Mariboru.

15. Vrhnjak Ivan, posestnik in gostilničar, Sv. Jedert.

II. Pregledniki:

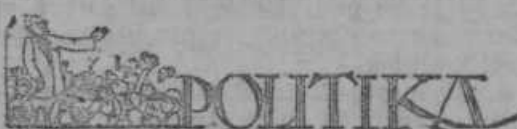
1. Podvinski Franc, posestnik, Globoko pri Brežicah.

2. Babič Franc, posestnik, Gornja Lenava.

3. Hrastelj Franc, podravnatelj Cirilove tiskarne v Mariboru.

Po volitvah se je razvila zelo živahna debata o raznih nujnih gospodarskih vprašanjih: lovski zakon, olajšave obrtnikom na deželi, šolske dajatve in bremena, šolski pravilnik, kontrolni listki, živinski potni listi, trošarina, izvoz trt itd. Debate so se udeležili gg.: Šanc iz Laškega, Rošker od Sv. Jakoba v Slov. gor., Vrečko s Ponikve ob južni žel., Senegačnik iz Vojnika, Drobnič iz Olimja, Pintarič iz Hajdine, Vogrinčič iz Cankove in drugi.

Občni zbor je trajal nad štiri ure. Odlikovala ga je velika stvarnost predavanj in debate. Udeleženci so se razšli s krepko voljo-misel in organizacijo Kmetiske zveze zanesti in utrditi po vseh župnijah, občinah in vaseh. Bog daj Kmetiski zvezi v drugem poslovnem letu enak blagoslov kakor v prvem! Potem bo prihodnji občni zbor naše stanovske organizacije še sijajnejši!

Gospodarski ukrepi vlade.

Ministrski svet je imel pod predsedstvom Nj. Vel. kralja v četrtek, 11. decembra, sejo, na kateri so bili storjeni sklepi za ublažitev težkega gospodarskega stanja kmetijskih, obrtnih in delavskih slojev.

Znižanje davkov.

Finančni minister je predložil zakon o znižanju zemljarine, ki ga je Nj. Vel. kralj že tudi podpisal. S tem zakonom se je davčna stopnja za zemljarino znižala od 12% na 10%, tako da se bo v letu 1931 plačalo 10 Din od 100 Din katrastralnega čistega dohodka. Dalje se je pooblastil finančni minister, da zniža državno trošarino na vino od 1 Din na pol Din, za upadek pa naj išče kritje v povišanju trošarine na pivo in

špirit; za vse davčne zaostanke po starem davčnem zakonu se določa petletni rok plačevanja, za davčne zaostanke naj se računa obrestna mera 3%, namesto dosedanjih 6%.

Zboljševanje kmetijstva.

Ukinila se bo izvozna carina na volno, ukinila se bo, v kolikor še obstoji, uvozna carina na kmetijske stroje ter pluge. Plemenska živina se bo prvenstveno izbirala v državi sami razven najnujnejših potreb za obnovo krvi. Minister za kmetijstvo naj vse potrebno ukrene za zboljšanje selekcijskih semen, da se poveča količina in kakovost kmetijske proizvodnje, ter za prenovljenje vinogradov in drevesnic. V najkrajšem času naj dovrši in izda zakon o likvidaciji agrarnih odnošajev v severnih krajih in o likvidaciji agrarne reforme v južnih krajih.

Ceste in kuluk.

Minister za gradnje naj naloži banjskim upravam, da se delo na cestah izvrši čim bolj in čim pravilneje. V bodoče naj se vrši popravilo cest v dobi, kadar je prebivalstvo najmanj zaposleno s poljskim delom. Delo pri kuluku naj se dodeli čim bližje kraju stanovanja, poljedelcem pa naj se odkupnina za osebno delo zniža kar najbolj in tudi pod povprečno delavsko plačo v dotičnem kraju.

S spremembo zakona o nedržavnih cestah naj se omogoči nadomestovanje pri kuluku, ki naj bo splošno dopustno tudi osebam v starosti od 55 do 60 let, rodbinski člani pa se lahko medsebojno zamenjajo že v starosti od 16 let dalje. Sprememba omenjenega zakona mora tudi vsebovati določbo, da osebe, ki se pošljejo v zamenjavo za odsluženje kuluka, ni treba zavarovati pri uradu za zavarovanje delavcev.

Znižanje železniških tarif.

Minister za promet naj zniža in prilagodi železniške tarife in tarife rečne plovbe, da se na ta način olajša prevoz in znižajo cene življenjskim potrebščinam, zlasti živilom. Znižanje naj obsega pri daljavi nad 400 km in najmanjši količini 10 ton za žitarice 20-45%, za otrobe 60, suhomesnato robo 23%. Tudi za prevoz umetnih gnojil se naj določijo posebne ugodnosti. S primernim voznim redom naj se izboljšajo zveze obalne plovbe, pri čemer naj se upoštevajo želje prebivalstva. Rečna plovdba naj zniža svojo tarifo za izvoz cerealij za 25 odstotkov. Z nabavo motornih vozil naj se izboljšajo zveze v krajevnem železniškem prometu, da se na ta način ves promet prilagodi stvarnim potrebam domačega gospodarstva.

Razbremenitev občin.

Prosvetni minister naj z zakonom in administrativnimi merami razbremeni

Po vsej Slov. Štajerski se godi povest, ki bo v bodoče izhajala v „Slov. Gospodarju“!